

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра іноземних мов професійного спрямування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Ірина ЛОМАЧИНСЬКА

серпень

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Іноземна мова

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Спеціальність: 101 «Екологія»

Освітньо-професійна програма: «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова». - Одеса: ОНУ, 2025. - 22 с.

Розробник: Куделіна О.Ю., старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов професійного спрямування.

Протокол № 1 від "28" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Олена НАБОКА

Погоджено із гарантом ОПП «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Алла КОЛІСНИК

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології.

Протокол № 1 від "28" серпня 2025 р.

Голова НМК

Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов професійного спрямування.

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов професійного спрямування.

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни			
		Очна форма навчання		Заочна форма навчання	
Загальна кількість: кредитів – 5 / 5 годин–150 / 150 змістових модулів – 2 / 2	Галузь знань: 10 «Природничі науки» Спеціальність: 101 «Екологія» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов’язкова			
		Рік підготовки:			
		2-й		2-й	
		Семестр			
		3-й	4-й	3-й	4-й
		Лекції			
		-		-	
		Практичні			
		20 год.	30 год	4 год.	8 год.
		Лабораторні			
		-	-	-	
		Самостійна робота			
		40 год.	60 год.	56 год.	82 год.
		Форма підсумкового контролю			
		3-й сем. – залік 4-й сем. – залік		3-й сем. - залік 4-й сем. - залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Іноземна мова» є формування та розвиток комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти, необхідної для розуміння та перекладу фахової літератури, здійснення усного й письмового професійного спілкування англійською мовою, а також для використання іноземної мови в науковій і практичній діяльності з поетапним оволодінням спеціалізованою лексикою та термінологією.

Завдання:

- сформувати у здобувачів основи комунікативної компетенції;
- сприяти формуванню програмних загальних компетентностей засобами іноземної мови, визначених відповідними освітніми програмами;
- розвивати у здобувачів пізнавальний інтерес, прагнення до удосконалення своєї професійної підготовки, уміння працювати з навчально-методичною літературою вітчизняних авторів та авторів англomовних країн;

- опанувати базову фахову лексику, що використовується в галузі екології, охорони довкілля, сталого розвитку, біорізноманіття, змін клімату, екологічного моніторингу тощо;
- підвищити рівень розвитку іншомовної мовленнєвої та професійної компетенції здобувачів засобами англійської мови;
- підвищити загальну культуру здобувачів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальна компетентність (К):

K02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Програмні результати навчання (ПР).

P021. Уміти читати та розуміти фахову іншомовну літературу; перекладати фахову літературу з іноземної на рідну мову та навпаки; проводити усний обмін інформацією в процесі повсякденних контактів з метою отримання інформації, необхідної для вирішення певних завдань діяльності.

P061. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- особливості фонетичної, граматичної, морфологічної, синтаксичної структури англійської мови;
- граматичні структури англійської мови, необхідні для професійного спілкування;
- основні мовні функції, необхідні для академічного та професійного спілкування: представлення себе та спеціальності, опис об'єктів, явищ і процесів;
- лексичний мінімум з базової професійно орієнтовної лексики, пов'язаної з екосистемами, охороною довкілля, видами забруднення, сталим розвитком, кліматичними змінами;
- норми правопису та вимови фахової лексики.

вміти:

- читати, перекладати та реферувати оригінальну літературу за фахом для отримання необхідної інформації;

- використовувати базову фахову лексику англійською мовою для опису явищ, процесів і проблем у галузі екології та охорони довкілля;
- брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі матеріалу, передбаченого програмою;
- розбиратися в граматичних формах, конструкціях, зворотах;
- читати про себе з метою отримання основної інформації з нових текстів спеціальної та загальної тематики.

3. Зміст навчальної дисципліни

3 семестр

(очна / заочна форма навчання)

Змістовий модуль 1. Speech practice: communication in a foreign language.
(Мовленнєва практика: спілкування іноземною мовою).

Тема 1. Enviromental problems. Hazardous wastes. Soil degradation. (Екологічні проблеми. небезпечні відходи. Деградація ґрунту).

Тема 2. Pollution. Water pollution. Marine pollution. Air pollution. (Забруднення. Забруднення води. Забруднення моря. Забруднення повітря).

Тема 3. Great Pacific Garbage Patch. Its location, characteristics and harm. (Велика Тихоокеанська смітєва пляма. Її розташування, характеристики та шкода).

Змістовий модуль 2. Grammar aspect of the English language.
(Граматичний аспект англійської мови).

Тема 4. Sequence of tenses. Basic Rules of the Sequence of Tenses. Exception from the rule. Affirmative, negative and interrogative sentences. (Узгодження часів. Основні правила послідовності часів. Типи речень та їх часові послідовності. Винятки з правила. Стверджувальні, негативні та питальні речення).

Тема 5. Direct Speech. Indirect Speech. Rules for changing direct speech into indirect. Modification of tenses. Questions. Modification of adverbials and demonstratives. Exclamations and wishes. Affirmative, negative and interrogative sentences. (Пряма та непряма мова. Правила зміни прямої мови на непряму. Змінювання часів. Питання. Змінювання прислівників та вказівних речень. Вигуки та побажання. Стверджувальні, негативні та питальні речення).

4 семестр

(очна / заочна форма навчання)

Змістовий модуль 1. Speech practice: communication in a foreign language.
(Мовленнєва практика: спілкування іноземною мовою).

Тема 6. Stratospheric ozone. Ultraviolet radiation and lighting. The solar radiation. (Стратосферний озон. Ультрафіолетове випромінювання та освітлення. Сонячне випромінювання).

Тема 7. The greenhouse effect. Radiation Balance and Earth's Energy Equilibrium. Carbon Dioxide and Other Greenhouse Gases. (Парниковий ефект. Радіаційний баланс та енергетична рівновага Землі).

Тема 8. Global warming. Definition and causes of global warming. Human impact on the environment. Relationship between greenhouse effect and global warming. (Глобальне потепління. Визначення та причини глобального потепління. Вплив людини на навколишнє середовище. Зв'язок між парниковим ефектом та глобальним потеплінням).

Тема 9. Our Planet. (Its life, origin and futures.) Decisions Today Will Determine Which Possible Future Climate Is Realized. A path toward stabilization of CO₂ emissions. (Наша планета. (Її життя, походження та майбутнє.) Рішення, прийняті сьогодні, визначатимуть, який можливий майбутній клімат буде реалізований. Шлях до стабілізації викидів CO₂).

Змістовий модуль 2. Grammar aspect of the English language.

(Граматичний аспект англійської мови).

Тема 10. Modal Verbs: General Rules. The meaning and usage of common modal verbs. Functions in English. Negative sentences. Forming questions. Forming tag questions. (Модальні дієслова: загальні правила. Значення та вживання поширених модальних дієслів. Функції в англійській мові. Заперечні речення. Утворення питальних речень. Утворення питальних тегів).

Тема 11. Modal Verbs: Expressing degree of certainty or probability. Indicating skills and abilities. Conveying permissions and prohibitions. Expressing obligation and needs. Giving advice and suggestions. Expressing intentions and promises. (Модальні дієслова: Вираження ступеня визначеності або ймовірності. Вказівка на навичок та здібностей. Передача дозволів та заборон. Вираження зобов'язань та потреб. Надання порад та пропозицій. Вираження намірів та обіцянок).

Тема 12. Common Modal Verb Phrases (can't help but, have to, need, should have, would rather, must have, might as well). Modal verb phrases in indirect speech. (Поширені фрази з модальними дієсловами (can't help but, have to, need, should have, would rather, must have, might as well). Фрази з модальними дієсловами в непрякій мові).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	с/р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3 семестр (очна / заочна форма навчання) Змістовий модуль 1. Speech practice: communication in a foreign language.										
Тема 1. Enviromental problems.	8	-	2	-	6	8	-	2	-	8
Тема 2. Pollution.	12	-	4	-	8	10	-		-	10
Тема 3. Great Pacific Garbage Patch.	8	-	2	-	6	8	-		-	6
к.р. за ЗМ1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	30	-	10	-	20	26	-	2	-	24
Змістовий модуль 2. Grammar aspect of the English language.										
Тема 4. Sequence of tenses.	14	-	4	-	10	16	-	2	-	16
Тема 5. Direct Speech. Indirect Speech.	14	-	4	-	10	18	-		-	16
к.р. за ЗМ2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	30	-	10	-	20	34	-	2	-	32
Усього за I семестр	60	-	20	-	40	60	-	4	-	56
4 семестр (очна / заочна форма навчання) Змістовий модуль 1. Speech practice: communication in a foreign language.										
Тема 6. Stratospheric ozone. Ultraviolet radiation and lighting. The solar radiation.	10	-	2	-	8	8	-	2	-	6
Тема 7. The greenhouse effect. Radiation Balance and Earth's Energy Equilibrium. Carbon Dioxide and Other Greenhouse Gases.	12	-	4	-	8	8	-	2	-	6
Тема 8. Global warming. Definition and causes of global warming. Human	12	-	4	-	8	8	-		-	6

impact on the environment. Relationship between greenhouse effect and global warming.								2		
Тема 9. Our Planet. (Its life, origin and futures.) Decisions today will determine which possible future climate is realized. A path toward stabilization of CO2 emissions.	12	-	4	-	8	4	-		-	4
к.р. за ЗМ1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	48	-	16	-	32	28	-	6	-	22
Змістовий модуль 2. Grammar aspect of the English language.										
Тема 10. Modal Verbs: General Rules.	14	-	4	-	10	20	-	2	-	20
Тема 11. Types of Modal Verbs.	14	-	4	-	10	20	-		-	20
Тема 12. Common Modal Verb Phrases.	12	-	4	-	8	22	-		-	20
к.р. за ЗМ2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	42	-	14	-	28	62	-	2	-	60
Усього за II семестр	90	-	30	-	60	90	-	8	-	82
Усього	150	-	50	-	100	150	-	12	-	138

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

/п	Назва теми	Кільк-ть годин	
		Очна форма	Заочна форма
3 семестр (очна / заочна форма навчання) Змістовий модуль 1. Speech practice: communication in a foreign language. (Мовленнєва практика: спілкування іноземною мовою).			
1	Тема 1. Enviromental problems. Hazardous wastes. Soil degradation. (Екологічні проблеми. Небезпечні відходи. Деградація ґрунту). Перевірка лексики до тексту”Enviromental problems”. Читання	2	

	та переклад тексту, відповіді на питання. Закріплення лексики з теми.		
2	Тема 2. Pollution. Water pollution. Marine pollution. Air pollution. (Забруднення. Забруднення води. Забруднення моря. Забруднення повітря). <i>Перевірка лексики до текстів "Pollution", "Water pollution", "Marine pollution", "Air pollution". Читання та переклад текстів, відповіді на запитання, переказ текстів. Доповідь із презентацією: "Marine pollution", "Air pollution".</i>	4	2
3	Тема 3. Great Pacific Garbage Patch. Its location, characteristics and harm. (Велика Тихоокеанська смітєва пляма. Її розташування, характеристики та шкода). <i>Перевірка лексики до тексту "Great Pacific Garbage Patch". Читання та переклад тексту, відповіді на питання, переказ тексту. Доповідь з презентацією "Contaminated places on the Earth".</i>	2	
	К.р. за ЗМ1	2	
	Разом за ЗМ1	10	2
Змістовий модуль 2. Grammar aspect of the English language. (Граматичний аспект англійської мови).			
4	Тема 4. Sequence of tenses. Basic Rules of the Sequence of Tenses. Exception from the rule. Affirmative, negative and interrogative sentences. (Узгодження часів. Основні правила послідовності часів. Типи речень та їх часові послідовності. Винятки з правила. Стверджувальні, негативні та питальні речення). <i>Виконання та перевірка граматичних вправ за темою заняття. [3] Складання речень з вживанням Sequence of Tenses, переклад на українську.</i>	4	2
5	Тема 5. Direct Speech. Indirect Speech. Rules for changing direct speech into indirect. Modification of tenses. Questions. Modification of adverbials and demonstratives. Exclamations and wishes. Affirmative, negative and interrogative sentences. (Пряма та непряма мова. Правила зміни прямої мови на непряму. Змінювання часів. Питання. Змінювання прислівників та вказівних речень. Вибуки та побажання. Стверджувальні, негативні та питальні речення.) <i>Виконання та перевірка граматичних вправ [3] за темою заняття, відпрацювання граматичних правил, перевірка конспекту.</i>	4	
	К.р. за ЗМ2	2	
	Разом за ЗМ2	10	2
	Усього за 1 семестр	20	4
4 семестр (очна / заочна форма навчання) Змістовий модуль 1. Speech practice: communication in a foreign language. (Мовленнєва практика: спілкування іноземною мовою)			

6	Тема 6. Stratospheric ozone. Ultraviolet radiation and lighting. The solar radiation. Стратосферний озон. Ультрафіолетове випромінювання та освітлення. Сонячне випромінювання. <i>Перевірка лексики до тексту "Stratospheric ozone". Читання та переклад тексту, відповіді на питання, переказ тексту. Доповідь із презентацією за темою: "The ozone layer".</i>	2	
7	Тема 7. The greenhouse effect. Radiation Balance and Earth's Energy Equilibrium. Carbon Dioxide and Other Greenhouse Gases. Парниковий ефект. Радіаційний баланс та енергетична рівновага Землі. <i>Перевірка лексики до тексту "The greenhouse effect". Читання та переклад тексту, відповіді на запитання, переказ тексту. Доповідь з презентацією за темою "The hazardous impact of the greenhouse effect".</i>	4	4
8	Тема 8. Global warming. Definition and causes of global warming. Human impact on the environment. Relationship between greenhouse effect and global warming. Глобальне потепління. Визначення та причини глобального потепління. Вплив людини на навколишнє середовище. Зв'язок між парниковим ефектом та глобальним потеплінням. <i>Перевірка лексики до тексту "Global warming". Читання та переклад тексту, відповіді на питання, переказ тексту. Доповідь із презентацією за темою "Global warming and its consequences".</i>	4	2
9	Тема 9. Our Planet. Its life, origin and futures. Decisions today will determine which possible future climate is realized. A path toward stabilization of CO2 emissions. Наша планета. (Її життя, походження та майбутнє.) Рішення, прийняті сьогодні, визначатимуть, який можливий майбутній клімат буде реалізований. Шлях до стабілізації викидів CO2. <i>Перевірка лексики до тексту "Our Planet". Читання та переклад тексту, відповіді на питання, переказ тексту. Доповідь з презентацією за темами "Climate changes", "Actual CO2 emissions".</i>	4	
	К.р. за ЗМ1	2	
	Разом за ЗМ1	16	6
	Змістовий модуль 2. Grammar aspect of the English language. (Граматичний аспект англійської мови).		
10	Тема 10. Modal Verbs: General Rules. The meaning and usage of common modal verbs. Functions in English. Negative sentences. Forming questions. Forming tag questions. Модальні дієслова: загальні правила. Значення та вживання поширених модальних дієслів. Функції в англійській мові. Заперечні речення. Утворення питальних речень. Утворення питальних тегів. <i>Обговорення правил використання, функцій модальних дієслів в реченні. Виконання та перевірка граматичних вправ. [3] Складання заперечних та питальних речень, вживаючи модальні дієслова.</i>	4	

11	Тема 11. Modal Verbs: Expressing degree of certainty or probability. Indicating skills and abilities. Conveying permissions and prohibitions. Expressing obligation and needs. Giving advice and suggestions. Expressing intentions and promises. Модальні дієслова: Вираження ступеня визначеності або ймовірності. Вказівка на навичок та здібностей. Передача дозволів та заборон. Вираження зобов'язань та потреб. Надання порад та пропозицій. Вираження намірів та обіцянок. <i>Обговорення типів модальних дієслів. Виконання та перевірка граматичних вправ. [3] Складання речень, вживаючи модальні дієслова.</i>	4	2
12	Тема 12. Common Modal Verb Phrases (can't help but, have to, need, should have, would rather, must have, might as well). Modal verb phrases in indirect speech. Поширені фрази з модальними дієсловами (can't help but, have to, need, should have, would rather, must have, might as well). Фрази з модальними дієсловами в непрямій мові. <i>Виконання та перевірка граматичних вправ. [3] Складання речень, вживаючи модальні фрази.</i>	4	
	К.р. за ЗМ2	2	
	Разом за ЗМ2	14	2
	Усього за 2 семестр	30	8
	УСЬОГО	50	12

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
3 семестр (очна / заочна форма навчання) Змістовий модуль 1. Speech practice: communication in a foreign language. (Мовленнєва практика: спілкування іноземною мовою).			
1	Тема 1. Enviromental problems. Hazardous wastes. Soil degradation. (Екологічні проблеми. Небезпечні відходи. Деградація ґрунту) Підготовка до практичних занять: опрацювати лексику за темою, прочитати та підготувати переклад тексту “Enviromental problems ”, підготувати розповідь про себе.	6	8
2	Тема 2. Pollution. Water pollution. Marine pollution. Air pollution. (Забруднення. Забруднення води. Забруднення моря. Забруднення повітря). Підготовка до практичних занять: опрацювати лексику за темою, підготувати переклад та переказ текстів “Pollution ”,	8	10

	"Water pollution", "Marine pollution", "Air pollution". <i>Підготувати доповідь з презентацією "Marine pollution", "Air pollution").</i>		
3	Тема 3. Great Pacific Garbage Patch. Its location, characteristics and harm. (Велика Тихоокеанська сміттева пляма. Її розташування, характеристики та шкода). <i>Підготовка до практичних занять: опрацювати лексику за темою, підготувати переклад, підготувати переказ тексту "Great Pacific Garbage Patch". Підготувати доповідь з презентацією за темою "Contaminated places on the Earth". Підготовка до к.р. до ЗМ1.</i>	6	6
	Разом за ЗМ1	20	24
Змістовий модуль 2. Grammar aspect of the English language. (Граматичний аспект англійської мови).			
4	Тема 4. Sequence of tenses. Basic Rules of the Sequence of Tenses. Exception from the rule. Affermative, negative and interrogative sentences. (Узгодження часів. Основні правила послідовності часів. Типи речень та їх часові послідовності. Винятки з правила. Стверджувальні, негативні та питальні речення). <i>Підготовка до практичних занять. Відпрацювання граматичних правил. Складання конспекту з граматики. Письмове виконання граматичних вправ. [3]</i>	10	16
5	Тема 5. Direct Speech. Indirect Speech. Rules for changing direct speech into indirect. Modification of tenses. Questions. Modification of adverbials and demonstratives. Exclamations and wishes. Affermative, negative and interrogative sentences. (Пряма та непряма мова. Правила зміни прямої мови на непряму. Змінювання часів. Питання. Змінювання прислівників та вказівних речень. Вигуки та побажання. Стверджувальні, негативні та питальні речення.) <i>Підготовка до практичних занять. Відпрацювання граматичних правил. Складання конспекту з граматики. Письмове виконання граматичних вправ. [3]</i> <i>Підготовка до к.р. до ЗМ2.</i>	10	16
	Разом за ЗМ2	20	32
	Усього за I семестр	40	56
4 семестр (очна / заочна форма навчання) Змістовий модуль 1. Speech practice: communication in a foreign language. (Мовленнєва практика: спілкування іноземною мовою).			
6	Тема 6. Stratospheric ozone. Ultraviolet radiation and lighting. The solar radiation. (Стратосферний озон. Ультрафіолетове випромінювання та освітлення. Сонячне випромінювання). <i>Підготовка до практичних занять: опрацювати лексику за темою, підготувати переклад та переказ тексту "Stratospheric ozone". Підготувати доповідь з презентацією за</i>	8	10

	темою "The ozone layer".		
7	Тема 7. The greenhouse effect. Radiation Balance and Earth's Energy Equilibrium. Carbon Dioxide and Other Greenhouse Gases. (Парниковий ефект. Радіаційний баланс та енергетична рівновага Землі). <i>Підготовка до практичних занять: опрацювати лексику за темою, підготувати переклади та перекази тексту "The greenhouse effect". Підготувати доповідь з презентацією за темою "The hazardous impact of the greenhouse effect".</i>	8	
8	Тема 8. Global warming. Definition and causes of global warming. Human impact on the environment. Relationship between greenhouse effect and global warming. (Глобальне потепління. Визначення та причини глобального потепління. Вплив людини на навколишнє середовище. Зв'язок між парниковим ефектом та глобальним потеплінням). <i>Підготовка до практичних занять: опрацювати лексику за темою, підготувати переклади та переказ тексту "Global warming". Підготувати доповідь з презентацією за темою "Global warming and its consequences".</i>	8	12
9	Тема 9. Our Planet. Its life, origin and futures. Decisions today will determine which possible future climate is realized. A path toward stabilization of CO2 emissions. (Наша планета. Її життя, походження та майбутнє. Рішення, прийняті сьогодні, визначатимуть, який можливий майбутній клімат буде реалізований. Шлях до стабілізації викидів CO2). <i>Підготовка до практичних занять: опрацювати лексику за темою, підготувати переклади та перекази тексту "Our Planet". Підготувати доповідь з презентацією за темами "Climate changes", "Actual CO2 emissions". Підготовка до к.р. до ЗМ1.</i>	8	
	Разом за ЗМ1	32	22
Змістовий модуль 2. Grammar aspect of the English language. (Граматичний аспект англійської мови).			
10	Тема 10. Modal Verbs: General Rules. The meaning and usage of common modal verbs. Functions in English. Negative sentences. Forming questions. Forming tag questions. Модальні дієслова: загальні правила. Значення та вживання поширених модальних дієслів. Функції в англійській мові. Заперечні речення. Утворення питальних речень. Утворення питальних тегів. <i>Підготовка до практичних занять: відпрацювання використання, функції модальних дієслів в реченні. Виконати граматичні вправи. [3] Скласти заперечні та питальні речення, вживаючи модальні дієслова. Складання конспекту з граматики.</i>	10	20
11	Тема 11. Modal Verbs: Expressing degree of certainty or probability. Indicating skills and abilities. Conveying permissions and prohibitions. Expressing obligation and needs. Giving advice and suggestions. Expressing intentions and promises. Модальні дієслова: Вираження ступеня визначеності або ймовірності.	10	20

	Вказівка на навичок та здібностей. Передача дозволів та заборон. Вираження зобов'язань та потреб. Надання порад та пропозицій. Вираження намірів та обіцянок. <i>Підготовка до практичних занять: вивчити типи модальних дієслів. Виконати граматичні вправи, вживаючи модальні дієслова. [3]</i>		
12	Тема 12. Common Modal Verb Phrases (can't help but, have to, need, should have, would rather, must have, might as well). Modal verb phrases in indirect speech. Поширені фрази з модальними дієсловами (can't help but, have to, need, should have, would rather, must have, might as well). Словосполучення з модальними дієсловами в непрямій мові. <i>Підготовка до практичних занять: вивчити типи модальних фраз. Виконати граматичні вправи, вживаючи модальні фрази. [3]</i> <i>Підготовка до к.р. до ЗМ2.</i>	8	20
	Разом за ЗМ2	28	60
	Усього за II семестр	60	82
	УСЬОГО	100	138

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

словесні: пояснення, бесіда;

наочні : мультимедійні презентації;

практичні: тренувальні вправи, виконання самостійних завдань (виконання граматичних та лексичних вправ, складання словника), підготовка доповідей та презентацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування,

Періодичний контроль: контрольні письмові роботи, оцінювання доповідей та презентацій, оцінювання виконання індивідуальних самостійних завдань (виконання граматичних та лексичних вправ, складання словника).

Підсумковий контроль: очна / заочна форма навчання - залік (3, 4 семестри).

11. Питання для поточного та періодичного контролю

3 семестр

(очна / заочна форма навчання)

ЗМ1

1. Human exploitation of natural resources has led to severe ecological consequences, including climate change, soil erosion, and biodiversity loss.
2. Modern industrial development and rapid urbanisation have significantly contributed to environmental degradation across the globe.
3. Persistent use of pesticides and other agrochemicals has created long-term hazards for both ecosystems and human health.
4. Environmental challenges often cross national borders and therefore require coordinated international responses.
5. Pollution control, renewable energy, and sustainable technologies are essential components in restoring environmental balance.
6. The unplanned expansion of cities and industries has destroyed natural habitats and caused the extinction of many rare animal species.
7. Despite scientific progress, many environmental processes remain poorly understood, making their management and regulation complex.
8. The present methods of storage and disposal of many chemical wastes and other toxic substances
9. Sludge treatment and disposal.
10. The result of man's careless interaction with nature, a sign of the ecological crises.
11. Soil erosion.
12. Water Erosion.
13. Wind Erosion.
14. Chemical Deterioration.
15. Mechanical degradation.
16. Physical Deterioration.
17. A reduction in the effects of focal water pollution is one of the most important tasks.
18. Contamination of the Black Sea.
19. Air is the most essential element for all living organisms.
20. Air pollution hazardous effects.

3M2

1. Sequence of Tenses. Rules for Sequence of Tenses.
2. Direct and Indirect Speech. Rules for Changing Direct Speech into Indirect.
3. Direct and Indirect Speech. Modification of Tenses. Questions.
4. Direct and Indirect Speech. Modification of Adverbials and Demonstratives.
5. Direct and Indirect Speech. Exclamations and Wishes.

4 семестр

(очна / заочна форма навчання)

3M1

1. Ozone layer depletion.
2. The difference between climate and weather.
3. Forming the greenhouse effect.
4. Consequences of global warming.
5. Carbon dioxide emissions.
6. The protection of nature has become one of the most burning problems.
7. Point Source and Nonpoint Source Pollution (NPS).
8. The measures for reducing or banning the use of the controlled CFCs.
9. A hole in the earth's ozone layer.
10. Ultraviolet radiation and lighting.
11. Measuring UV-B levels.
12. Synthesis of vitamin D in the skin.
13. Global warming may have a number of effects.

ЗМ2

1. Modal verb Can and its equivalent.
2. Modal verb May and its equivalent.
3. Modal verb Must and its equivalent.
4. Modal verbs Shall, Should,
5. Modal verbs Will, Would.
6. Modal verbs Need, Dare,
7. Modal verb Ought to.
8. Modal phrases.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

3 семестр
(очна / заочна форма навчання)

Поточний та періодичний контроль					Сума балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2		
Т 1	Т2	Т 3	Т 4	Т5	0 - 100
0-15	0-15	0-10	0-15	0-15	
Контр.робота за ЗМ1**:0-10			Контр.робота за ЗМ2**: :0-20		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів

* Примітка: Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу. Тестові завдання для контрольних робіт складаються з: 25 завдань за ЗМ1(25x0.4=10 балів) і 50 завдань за ЗМ2 (50x0.4=20 балів)

4 семестр (очна / заочна форма навчання)

Поточний та періодичний контроль							Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2			
Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	0 -100
0-9	0-9	0-8	0-14	0-10	0-10	0-10	
Контр.робота за ЗМ1**:0-10				Контр.робота за ЗМ2**: :0-20			

T6, T7 ... T12 – теми змістових модулів

****Примітка:** Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу. Тестові завдання для контрольних робіт складаються з: 25 завдань за ЗМ1(25x0.4=10 балів) і 50 завдань за ЗМ2 (50x0.4=20 балів)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Зараховано	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач правильно формулює	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною

		тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту, робить самостійні висновки. Здобувач вміє самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Зараховано	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
Зараховано	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Зараховано	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.

		ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та формулювання висновків.	
Зараховано	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, та закономірностей. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не зараховано з можливістю повторного складання	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, потребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова». – Одеса: ОНУ, 2024.- 22 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Іноземна мова».
3. Moodle: <http://dpt13>

14. Рекомендована література

Основна

1. Баб'як Ж.В., Штанюк О.М., Щур Н.М. Практична граматики англійської мови. Тернопіль. 2024. 140 с.
2. Кравець Р.А. Англійська мова для майбутніх екологів. Вінниця: Планер, 2019. 190 с. <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/23109.pdf>
3. Павліченко О.М. Англійська мова. Граматичний практикум: збірник граматичних вправ для високого рівня. 12-те вид., випр. Харків, 2022. 320 с.
4. Danial B. Smith English Grammar Exercises with Answers. Publisher: Independently published. 2020. 489 p.

5. Kucheroва O., Nesterenko L., Prisna T. English for natural sciences. Kyiv, 2019.190 p.
6. Mishchenko K. O. English for Ecologists : tutorial. Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2019. 123 p.

Додаткова

1. Murphy R. English Grammar in Use. Fifth Edition Intermediate. Cambridge University press. 2019. 396 p.
2. Куделіна О.Ю., Бец О.О. Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «англійська мова» для студентів 2 року денної та заочної форми навчання. Напрямок підготовки: 101 «Екологія». Одеса: ОДЕКУ, 2021. 155 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Britannica - <https://www.britannica.com/science/ecology>
2. The Times - <https://www.thetimes.com/>
3. Grammar Way - <https://grammarway.com/ua>
4. Earth. Org. - <https://earth.org/the-biggest-environmental-problems-of-our-lifetime/>
5. Current World Environment - <https://cwejournal.org/vol3no3/penvironmental-issues-and-their-possible-solutions-for-sustainable-development-india-a-reviewp>
6. <https://www.montana.edu/hansenlab/documents/bio491/Science2009McCarthy164655.pdf>

Додаток

Додаток до робочої програми щодо врахування результатів неформальної освіти. Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов професійного спрямування (протокол № 1 від 29.08. 2025 р.).

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний або фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача).

Для проходження відповідного навчання рекомендуються зокрема такі курси:

<i>Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання</i>	<i>Дотично до теми (та/або Компетентності, результати навчання, що формуються)</i>
1.Coursera <i>Global warming 1: The Science and Modelling of Climate Change</i> https://www.coursera.org/learn/global-warming	Тема 8. Global warming. ІІР021
2. Coursera <i>Environmental Protection and Sustainability</i> https://www.coursera.org/learn/course-3-environmental-protection-and-sustainability	Тема 9. Our Planet. (Its life, origin and futures). ІІР021

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Процедура визнання результатів такої неформальної освіти регулюється Положенням про порядок визнання результатів неформальної та /або інформальної освіти в ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/.pdf>).

Політика щодо оцінювання результатів неформальної освіти: регламентується Положенням про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж Одеського національного університету імені І. І. Мечникова» (наказ №24-02 від 29.03.2024 р.). https://onu.edu.ua/pub/documents/polozennya/neformalna_osvita_2024_final.pdf